Був гарний весняний ранок. Кучеряві монастирські акації цвіли саме і пахли страх як. Гули бджоли, щебетало птаство. З-за церкви сонечко гріло. Зеленіла травичка. Стежечки біліли. Сюди й туди вештались люде, хто в церкву, хто до схимника.

У прихожій у схимника було вже їх повно. Дожидали.. Деякі сиділи собі на диванчику — радились, "як доступати до його". Деякі стояли та зітхали — гріхи згадували. Дідок один з хрестом на грудях тикав пальцем на "Страшний суд", що висів на стіні. Странник якийсь, чубатий, з бубновим тузом на драному сірому халаті, читав йому гріхи на гадюці. Дівчина одна, білявенька, в личаках, придивлялась до ангела з вусиками, що роздував кадильницю на другій картині. Чоловік якийсь, з люлькою в кишені, до другого ангела придивлявсь, що, заплющивши очі, на небо показував чоловічкові якомусь з підбитим оком. У куточку коло дверей стояла бабуся, боса, в керсетині порваній. Бабуся підпирала рукою бліду зморщену щоку і хлипала, — так жалібно хлипала, сльози, як горох, котились у неї.

Одчиняються двері. Увіходить чернець з рудою борідкою. Очі такі сердиті у його.

— Ану, ви!.. — гукнув чернець.

Усі зворухнулись, повернулись до його.

— Увіходьте! — показує на одчинені двері. — Та не проходьте... скраю стійте.

Одкашлюються, хусточками втираються...

— Не шуми, мужва! — гукнув знов.

Увійшли, стовпились коло порога.

Отця схимника не було ще. Стояв поставець тільки посеред кімнати, жовтою парчею прикритий. На поставці лежали рядочком — так близенько одно до одного — купка грошенят зразу, потім євангелія невеличка, позолочена, далі хрест з розп'ятим Спасителем. По праву руч од поставця стояв стілець, потім — стіл, застелений скатертиною. На столі стояло блюдечко з водичкою, лежали купками листи, вздовж і впоперек. Одна купка під столом лежала на стільці, що був підставлений туди. На стіні за цим усім висів величезний образ розп'ятого Спасителя. По праву руч от розп'ятого — висів нерозп'ятий Спаситель. Потім — матір божа з дитинкою і заплющеними очима. Знов — матір божа з шаблями на грудях. Божниця з невеличкими іконками. Перед божницею лампадка горіла. Далі, на другій стіні, висів розп'ятий чернець на хресті. На долонях у черця горіли світильники, над головою дух божий літав, а на лобові:

"За мир страждаю" — написано було. По ліву руч од розп'ятого Спасителя висів знов Спаситель з овечкою на плечах, знов матір божа з дитинкою, далі святі: Серафим Саровський, Хрол-подвижник, Явтух-сотник, Клавдій-скитник, "Страшний суд". Пахло дуже оливою.

Через який час увіходить і отець схимник — невеличкий сивий дідок. На кругленькому животку в отця схимника висів блакитний попередник парчевий. На плечах і спині сутуловатенькій його лежали чорні смуги з білими хрестами та словами усякими. На голові блищала лисина.

Люди вклонились йому.

Отець схимник позирнув якось з утомою на їх, позирнув на розп'ятого черця, зітхнув, далі перехрестивсь, гукнув: "Кажіть за мною!" — і почав:

— "Ісповідую... Господу богу..."

— Не товпся, свинота! — чується з прихожої голос якогось черця.

— "І пречистій... його матері... і всім святим".

— Та, свинота!.. Пху! — чується.

— "І тобі, отче..." — чита схимник.

Перечитав, сів на стільці між поставцем і столом та:

— Ну, тепер, — каже, — до мене підходьте по одному. Підходять люде, прихиляються до його, шепочуть свої гріхи йому.

Схимник хрестить їх:

— Прощаю і розрішаю, — каже. Лізуть руку цілувати. Отець схимник кому дасть, а кому й ні. Рвоне її, насупить брови кудлаті.

— Не треба! — крикне.

— Бач, — шепочуть люди, — зна, хто й достоїн чого! Далі отець схимник обмочує пальці в блюдечкові, витяга не дивлячись листа-"благословення" з купки, — тому з сії, тому з тії, кому з-під столу.

— Бач, — знов шепочуть люде, — зна, хто й "благословення" достоїн якого!

Далі отець схимник показує — спершу головою, потім рукою — на купку грошенят.

Ось і підходить і бабуся боса — та, що плакала в прихожій. Упала на коліна перед ним, б'є поклони, та так щиро, з повагом.

Отець схимник попередником її тіп-тіп по голові.

— Швидче, — каже, — швидче! Встав бабуся, щось казати хоче йому, та й не скаже, тільки губами ворушить.

Отець схимник очі вовком зараз.

— Ну, чого? — каже.

— Батюшечко!

— Ну!

— Синок... двадцять годочків!.. Женить хотіла... Не встає.

Батюшечка позіхнув.

— Прибили в поліції, — плаче бабуся.

— Заробив, значить, — батюшечка їй.

— Господи!.. Хіба ж?.. Тільки й того, що сказав стражникові: "Нема, — каже, — правди на світі: той із шкури лізе, та голодний сидить, а той і пальцем не кивне, та кабаном діло живе".

Пухкенькі щічки отця схимника так і зажеврілись. Він луп-луп очима, далі:

— Мовчать! — крикнув.

— Боже мій!.. Він же ж, голубчик мій, усе на Спасителя було... "Спаситель он, — каже, — учить..."

— Мовчать! — перебив схимник бабусю. Подивився на неї хижо так, далі:

— Крамольники... До Спасителя вони! їх діло до Спасителя... Мужва!

— Боже мій, — бабуся йому, — я ж нічого не знаю.

— І знать не треба. Онде сидять ті, що знають, — схимник показав їй на "Страшний суд", — за язик, та в огонь! — крикнув.

— Хай господь спасе нас од того, — перехрестилась бабуся. — А все ж... батюшечко!.. Він у мене ж... одним одна дитина. Та самий же меншенький, та такий же розумний, синочок мій, такий же письменний... Боже ж мій! Та старшеньких було семеро, та усі ж і на тім світі... з татусем... Позагонило горе: ні попоїсти, ні вдягтись було...

— Не розсуждать! — знову крикнув отець схимник. — Богу молиться треба, молебень найнять!

Отець схимник поліз по листа. Бабуся три копієчки — на купку йому.

Узяла листочок од його, згортає.

Схимник на грошенята показує їй.

— Спасибо, батюшечко, — бабуся йому, — у мене є трішечки, — позичили людці.

— Та ні, — схимник їй, — клала сюди?

— Клала, батюшечко.

Видибала бабуся надвір, схилилась на липу та:

— Сину мій, сину... — плаче.

Підходить до неї странник з бубновим тузом, простягає руку до листа.

— Ану, що тут? — каже.

Розгортає.

— "Душоспасительне слово до православних християн, — чита: — О рід людський! — чита далі. — Який великий, який страшний гріх заміряться на добро ближнього! Це гріх не простимий ні на тім світі, ні на сім. Це скрежетаніє зубовне, це геєна огненна!"

— Боже мій, — плаче бабуся, — та хоч би ж хоч йому, синочкові моєму, їсточки було що. Хоч би ж хоч не сам хліб той сухий...

— "Що бог дав тобі, тим і задовольняйся. Це його свята воля. Він,святий, зна, кому як..." — чита далі бубновий туз.

— О, рятуйте ж мене! О, що ж робить мені? О синочку мій! — аж руки бабуся лама.

— Ну, чого розквасила губи? — обзивається чернець з прихожої. — Молиться йди. Он уже на молебні пишуться!

Подибала бабуся.

Гув великий дзвін...